

**Приватний вищий навчальний заклад
«Медико-Природничий Університет»**

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Основи наукових досліджень
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053 психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	2 рік, семестр 4
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 3 усього годин 90 лекцій 18 семінарські 14 самостійна робота 58
Викладач ПП	Каневський В.І.
Е-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Дисципліна «Основи наукових досліджень» представляє собою базову дисципліну, яка формує комплексне уявлення про сучасні наукові тенденції та їх втілення, а також можливість їх впровадження в науковій діяльності студентів. Навколишній світ-це значною мірою створений людиною світ інформаційних технологій, техніки та наукових досягнень. Він визначає рівень цивілізації людства, різноманітність та глибину експлуатації земних ресурсів. ХХІ століття - епоха науки, її грандіозного поступу вперед та впливу на розвиток цивілізації. Поняття "наука" має декілька значень, з одного боку, наука - це динамічна система достовірних, найбільш суттєвих знань про об'єктивні закони розвитку природи, суспільства та мислення. Знання виступають продуктом науки і в той же час її матеріалом, який знову залучається до наукової діяльності для отримання нових знань. При цьому знання про навколишній світ можуть бути звичайними, буденними і науковими. Наукові знання відрізняються від звичайних послідовністю, систематичністю, а також тим, що створюють нові поняття, закони і теорії. Наука - не тільки система наукових знань, які пояснюють навколишній світ, але й засіб його вимірювання та перетворення. З іншого боку, наука являє собою спеціально організовану діяльність людей. Як галузь людської діяльності, наука є складним соціальним

	інститутом, який сформувався у процесі розподілу праці, поступового відмежування розумової праці від фізичної і перетворення пізнавальної діяльності в специфічний вид занять окремих осіб, колективів та установ. Першими матеріалізованими продуктами наукової діяльності були стародавні рукописи і книги, пізніше почалося листування між дослідниками, яке призвело до появи у другій половині XVII століття наукових журналів. Але остаточне становлення науки як сфери діяльності відбулося тоді, коли почали створюватися спеціальні наукові установи, частину з яких фінансувала держава.
Мета та завдання курсу	Мета: дисципліна “Основи наукових досліджень” знайомить студентів з сучасними методами наукових досліджень, з основними правилами проведення та аналізу результатів наукових досліджень. Завдання: надання студентам знань з науково-теоретичних основ побудови процесу психолого-педагогічного дослідження та формування практичних вмінь та навичок володіння методами та прийомами проведення науково-дослідницької роботи.
Програмні результати навчання	
Загальні: ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Фахові компетентності спеціальності: ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. ФК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема в контексті організації заходів раннього втручання). ФК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. ФК 05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. ФК 06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. ФК 09. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. ФК 10. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.	

ФК 11. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання .

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел, включаючи спеціальну термінологію для проведення дослідження.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

Зміст курсу

№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності	2
2	Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	2
3	Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	2
4	Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	2
5	Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	4
6	Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	4
7	Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду	2
	Усього:	18
№ з/п	ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності	2
2	Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	2
3	Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	2
4	Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	2
5	Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	2
6	Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	2
7	Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду	2
	Усього:	14

№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність науки як сфери людської діяльності	8
2	Тема 2. Організація наукового дослідження. Пошук та обробка інформаційних джерел	8
3	Тема 3. Методи наукових психолого-педагогічних досліджень	8
4	Тема 4. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Мова і стиль наукової роботи	8
5	Тема 5. Розробка методологічного обґрунтування наукового дослідження. Визначення мети та завдань дослідження	8
6	Тема 6. Обробка результатів спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Оформлення наукових робіт. Захист наукової роботи	10
7	Тема 7. Вивчення та узагальнення передового досвіду	8
	Усього:	58

Методи навчання	При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: - в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, реферати). - в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі. - в аспекті управління навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.
Засоби діагностики	Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на семінарських, практичних заняттях під час усного

	опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями: • розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; • ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються; • вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії; • логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; • правильність виконання практичних завдань. Самостійна робота студентів з дисципліни «Філософія» повинна забезпечити: • системність знань та засобів навчання; • володіння розумовими процесами; • мобільність і критичність мислення; • володіння засобами обробки інформації; • здібність до творчої праці. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях. Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять. Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
Тести (зразок) 1. Дайте визначення поняття науки: а) процес пізнання закономірностей об'єктивного світу; б) це сфера дослідницької діяльності, що спрямована на виробництво нових знань про природу,	

- суспільство і процеси мислення;
в) особлива форма суспільної свідомості;
г) динамічна система знань;
д) все разом.
2. Наука включає:
- а) теорію;
 - б) методологію;
 - в) методику і техніку досліджень;
 - г) об'єкт і предмет;
 - д) науково-дослідні заклади.
3. Дайте визначення гіпотези:
- а) матеріалізоване визначення наукової ідеї;
 - б) наукове припущення, висунуте для пояснення певних процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок;
 - в) структурний елемент теорії пізнання;
 - г) формулювання нових наукових положень;
 - д) вихідний момент пошуку, дослідження істини.
4. Об'єднайте наведені галузі знань у три групи:
- а) Природничі
 - б) Суспільні
 - в) Філософські
1. фізика
 2. хімія
 3. психологія
 4. педагогіка
 5. логіка
 6. економіка
 7. філологія
 8. історія
 9. технологія
 10. географія
 11. право
 12. біологія
 13. філософія
 14. соціологія
5. Які риси характерні для наукового дослідження:
- а) послідовність;
 - б) актуальність;
 - в) доказовість;
 - г) об'єктивність;
 - д) відтворюваність;
 - є) точність;
 - ж) реальність
6. Предмет дослідження – це:
- а) явище або процес, обрані для пізнання;
 - б) фактори та взаємовідносини між ними;
 - в) це певна частина об'єкта, певний аспект обраної проблеми, що підлягає вивченню у науковій роботі.
7. Вимоги до вибору теми дослідження:
- а) наявність близької за назвою і розробкою теми;
 - б) актуальність;
 - в) перспективність;

- г) відповідність науковому покликанню;
 - д) ступінь відповідності до загально-наукової проблеми кафедри.
8. Методологія – це:
- а) вчення про методи пізнання та перетворення дійсності;
 - б) сукупність прийомів, методів та процедур дослідження, що застосовуються в тій чи іншій соціальній галузі знань;
 - в) філософське вчення про методи пізнання;
 - г) матеріалістична діалектика, теорія пізнання, що досліджує закони розвитку наукового знання в цілому;
 - д) вчення про способи організації і побудови теоретичної й практичної діяльності людини.
9. Назвіть методи емпіричного дослідження:
- а) спостереження, порівняння;
 - б) формалізація, логічні;
 - в) вимірювання, експеримент;
 - г) математичні, моделювання.
10. Форми апробації результатів наукового дослідження:
- а) нарада;
 - б) конкурс;
 - в) колоквиум;
 - г) симпозіум;
 - д) практична діяльність;
 - є) конференція;
 - ж) з'їзд, конгрес;
 - з) наукова конференція;
 - є) все зазначене правильне.
11. Назвіть основні ознаки наукової інформації:
- а) формування відомостей про наукову роботу;
 - б) отримання в процесі пізнання закономірностей об'єктивної дійсності, підґрунтям якої є практика і оформлення її у відповідній формі;
 - в) документовані і публічно оголошувані відомості про досягнення науки, виробництва;
 - г) результати науково-дослідної роботи вітчизняних дослідників;
 - д) результати впровадження наукових досліджень в практику.
12. В яких каталогах картки з описом літературних джерел сформовані в алфавітному порядку за змістом знань?
- а) предметних;
 - б) алфавітних;
 - в) систематичних
13. Способи розміщення в списку літературних джерел:
- а) хронологічному;
 - б) в порядку посилань у тексті;
 - в) в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора;
 - г) все зазначене вірно.
14. Що потрібно доповнити до структури дипломної/магістерської роботи:
- а) титульний аркуш;
 - б)
 - в) вступ;
 - г) основна частина;
 - д)
 - є)
 - ж)

15. Що потрібно підготувати студенту до захисту дипломної/магістерської роботи перед ДЕК:

16. Охарактеризуйте таку психологічну рису діяльності вчених, як «багатознання»:

Орієнтовні запитання до заліку

1. Становлення науки в історії людства. Перші згадки в історії людства про науку.
2. Причини виникнення науки. Позитивні та негативні наслідки виникнення науки.
3. Охарактеризуйте наукові знання.
4. Дайте визначення поняттю «наука». Функції науки.
5. Дайте визначення терміну «поняття», види понять.
6. Що таке теорія та практика у науковому дослідженні? Зв'язок теорії з практикою.
7. Охарактеризуйте наукове дослідження. Рівні та види наукових досліджень.
8. Визначення терміну «наукознавство».
9. Організація наукової діяльності в Україні.
10. Кого можна віднести до наукових і науково-педагогічних працівників?
11. Які ви знаєте ступені вищої освіти?
12. Назвіть наукові ступені та вчені звання, які існують в Україні.
13. Охарактеризуйте поняття «знання», як воно пов'язано з пізнанням. Які знання є істинними, які помилковими?
14. Види понять у науці. Як називається розкриття змісту поняття?
15. Що таке думка і як вона пов'язана з висновком?
16. Дати визначення поняттю «наукова ідея». Навіщо висувається гіпотеза? Який її шлях під час проведення наукового дослідження?
17. Етапи наукового дослідження
18. Складання календарних та робочих планів під час проведення наукового дослідження.
19. На які види поділяється інформація, що міститься у науковому документі.
20. Форми сигнальної інформації наукового документу.
21. Вимоги до написання рецензії на наукову доробку.
22. Види друкованих видань в Україні.
23. Визначте основні правила вивчення літератури та складання її огляду.
24. Інформаційно-пошуковий апарат бібліотеки. Позитивні сторони та недоліки пошуку інформації у бібліотеці.
25. Пошук інформації в мережі INTERNET. Позитивні сторони та недоліки пошуку інформації у всесвітній мережі.
26. Робота з науковим джерелом. Етапи роботи, правила опрацювання.
27. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Курсова робота.
28. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Охарактеризувати процес написання бакалаврської роботи.
29. Види студентських кваліфікаційних робіт та їх завдання. Охарактеризувати процес написання магістерської роботи.
30. Формулювання теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності.
31. Охарактеризуйте фактори, що визначають вибір теми наукового дослідження.
32. У чому полягає практична значущість результатів дослідження?
33. Охарактеризувати методологічний апарат наукового дослідження. Що він включає та правила формулювання.
34. Розкрийте процес визначення актуальності та новизни наукового дослідження.
35. Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.
36. Постановка мети та завдань наукового дослідження.
37. Опишіть логічну структуру наукового дослідження.

38. Охарактеризуйте етапи проведення психолого-педагогічного експерименту.
39. Охарактеризуйте поняття «мовно - стилістична культура наукового дослідження».
40. Визначте особливості формулювання висновків наукового дослідження.
41. Визначте основні вимоги щодо оформлення кваліфікаційних робіт.
42. Розкрийте правила підготовки доповіді на конференцію, презентацію результатів наукового дослідження.

Політика курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками.

Загальна політика. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика оцінювання курсу

Оцінка за 100- бальною шкалою / ECTS Оцінка за національною шкалою

Рівень компетентності 90-100 А Відмінно:

Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

Високий (творчий) рівень 85-89 В. Дуже добре:

Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.

Достатній рівень 70-75 С Добре:

Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

65-74 D Задовільно:

Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.

Середній рівень 60-64 E Достатньо:

Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і

розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.

35-5 FX Незадовільно:

Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.

Низький рівень 1-34 F Незадовільно: Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни. Незадовільний рівень

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять та самостійної роботи впродовж семестру, наведений в таблиці 1.

Загалом отримані бали сумуються, оцінювання знань здобувачів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Абрамов В. І., Арутюнов В. Х. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі) : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2005. 178 с.
2. Арутюнов В. Х., Мішин В. М., Свінцицький В. М. Методологія соціально-економічного пізнання : навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 353 с.
3. Балух В.О. Магістерські роботи : методичні рекомендації. Чернівці: «Рута», 2003. 42с.
4. Діти з порушеннями зору в умовах інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / Н. М. Алєєва, Ю. В. Барінов та ін. ; за наук. ред. Є. П. Синьової, С. О. Рикова. Київ, 2016. 212 с.
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посібн., 2-ге вид. випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. К.: Кондор, 2006. 206 с.
7. Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту дипломної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для спеціальності 242 «Туризм» / В. В. Джинджоян, С. Е. Сардак. Дніпро: ДГУ, кафедра ЕМТД, 2017. 27 с.
8. Мороз І. В. Кваліфікаційні роботи у педагогічному вузі. Методика написання, правила оформлення і порядок захисту. К.: НПУ, 2002. 109 с.

9. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко та ін. Львів : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
10. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. 254 с.
12. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Д. : ДГУ, 2018. 103 с.
13. Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання : навч. посібн. Кременчук : Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2011. 103 с.
14. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручн. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 317 с.
15. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с.

Електронні ресурси

1. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://www.gntb.gov.ua>.
2. Законодавство України з офіційного сайту ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Психологічна бібліотека «Псі-фактор». URL: <http://psyfactor.org/lybr.htm>.
5. Психологічний освітній сайт. URL: <http://psylist.net>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Сайт кафедри психології в університеті Денвера. URL: <http://www.du.edu/psychology/methods/experiments.html>.
8. Сайт Національної академії наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
9. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
10. Сайт факультету спеціальної та інклюзивної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова. URL: <http://www.ikpp.npu.edu.ua>.
11. Сайт «Української асоціації корекційних педагогів». URL: <http://www.UASP.org.ua>.